

Staanplaatsen voor Griekse goden in Hilversum*

EDDIE DE PAEPE

Zeus en Europa, Pan en Orpheus, de Muzen. Mercurius, Prometheus. Ook de makers van beelden in Hilversum werden geïnspireerd door de Griekse mythologie. Het verhaal van koningsdochter Europa ‘scoorde’ zelfs tweemaal, met beelden op het Laapersveld en bij het Gemeentelijk Gymnasium aan de Schuttersweg. Oppergod Zeus had een oogje laten vallen op Europa, de dochter van de Phoenicische koning Agenor. In de gedaante van een fraaie stier wist hij het meisje te schaken en naar Kreta te ontvoeren. Beeldhouwer Ek van Zanten liet zich als eerste door deze boeiende mythe inspireren. Zijn ‘Europa en de stier’ kreeg in 1962 een plekje op het Laapersveld. Een fijne opdracht voor een mooie plaats, vond hij. De lyrische omgeving van vijver, zwanen en eenden, inspireerde mij tot het gekozen onderwerp. Vanaf het begin zag ik hoe een dergelijk beeld kon meedoen in de entourage van vogels en struweel.

Koning Minos

De tweede ‘Europa en de stier’ siert sinds 1966 de binnenplaats van het Gemeentelijk Gymnasium. De Amsterdamse beeldhouwer André Schaller had Europa in amazonezit op een wat klein uitgevallen stier gezet. Verder had hij er een staan-

‘Europa en de stier’ (1962)
van Ek van Zanten, op het
Laapersveld. (foto: Stevens)

'Taurus' van André Schaller uit 1966. Het beeld kwam op de binnenplaats van de nieuwe vleugel van het Gemeentelijk Gymnasium. Sinds enkele jaren zit het A. Roland Holst College in het gebouw. (foto: Stevens)

De gemeente ging daarop akkoord met een bronzen kunstwerk. Na geruime tijd bij de ingang van De Vaart aan de Vaartweg te hebben gestaan, kreeg het in 1975 een plaatsje in het plantsoen aan de Kamerlingh Onnesweg.

Jan Propaan

Mythologische figuren waren in Hilversum verder nog te vinden aan de Vreelandseweg ('Mercurius' van drukkerij De Boer), en de Kleine Drift ('Prometheus'). Dit laatste beeld was in 1960 door Nic Jonk gemaakt ter gelegenheid van het eeuwfeest van het GEB. *Mijn opdracht*, zo beweerde Jonk althans, *luidde aanvankelijk: 'Maak maar een arbeider met een hamer'*. Speurend in de mythologie diepte de kunstenaar zelf Prometheus op, die het vuur van de goden stal om aan de mensheid te geven. In de volksmond werd zijn creatie 'Jan Propaan' genoemd.

de mannenfiguur aan toegevoegd: koning Minos, die uit de verhouding tussen Zeus en Europa voortkwam.

Op de hoek van de Kamerlingh Onnesweg en de Eemnesserweg is een ander mythologisch trio te bewonderen. Beeldhouwer Paul Grégoire liet zich inspireren door de muziek. Aan de ene kant van het harpvormige beeld is Orpheus afgebeeld als zinnebeeld van de klassieke muziek. De dappere zanger Orpheus daalde af in de onderwereld om zijn liefstallige Eurydice te redden. Aan de andere kant van het beeld is Pan te zien, als symbool van de lichte muziek. Met naast hem – 'in negatief' (verzonken) – een Muze, één van de godinnen van kunst en wetenschappen.

Muziekmonoliet

Paul Grégoire is, door allerlei tegenslagen, zeven jaar met zijn muziekbeeld bezig geweest. Zo bleek het blok kalkzandsteen, dat hij uit een Zuid-Duitse groeve haalde, onbruikbaar. *Ik wilde een monoliet, een muziekmonoliet, zo'n runensteen als in Noorwegen wordt gevonden*, aldus Grégoire. Maar bij het houwen lieten de lagen los. *De kans was groot dat het hele zaakje vroeg of laat uit elkaar zou vallen. Reuze jammer.*

* Dit is een herziene versie van het artikel 'In lyrische omgeving; Staanplaatsen voor Griekse goden in Hilversum', *Dagblad De Gooi- en Eemlander*, 7 mei 1992.